

2021-12-16

Remissvar

Regler för statliga elvägar (SOU 2021:73)

Svenskt Näringsliv har fått möjlighet att lämna synpunkter på *Regler för statliga elvägar* (SOU 2021:73). Elektrifieringen av samhället i allmänhet och transportsektorn i synnerhet är en viktig del i att minska koldioxidutsläppen från transportsektorn. Svenskt Näringsliv ser utveckling av elvägar som en del i denna omställning. Utgångspunkten för ställningstagandet är att satsningen uppvisar samhällsekonomisk lönsamhet¹, då det är av stor vikt att skattemedel nyttjas på ett effektivt sätt.

För att bibehålla samhällsekonomisk lönsamhet framgent i projektet, är det nödvändigt att vissa principer upprätthålls och obesvarade frågor klargörs.

Svenskt Näringsliv har ingen åsikt om vilken teknik som slutgiltigt väljs men vill poängtera att teknikvalet bör sammanfalla med resten av Europa, i synnerhet närliggande Tyskland samt det standardiseringsarbete som pågår i Europa och på global nivå.

Svenskt Näringsliv motsätter sig direktivets avgränsning mot att elvägar nödvändigtvis behöver vara ett statligt åtagande. Som utredningen är nämner (s.99) kan det lämpa sig för en privat aktör att finansiera, bygga, underhålla och operera avgränsade elvägssträckningar. Den möjligheten bör ses över innan beslut fattas.

Det är av vikt att avgifterna för elvägen sätts på ett konkurrensneutralt sätt mellan olika transportslag och tekniker. Utredningen föreslår att den totala elkostnaden samt drift och underhållskostnaden ska ingå i brukaravgiften. Den principen är inte självklar, då underhåll traditionellt har finansierats genom skattsedeln och Trafikverket anslag.

Utredningen föreslår att Trafikverket ska upphandla el till elvägarna. Sannolikt kommer Trafikverkets elupphandling erbjuda lägre elpriser för elvägarna än elpriset som användarna möter vid stationära laddstationer. Det finns då en risk för snedvriden konkurrens.

Därutöver konstaterar utredningen att det är av vikt med förutsägbarhet i brukaravgiften (s.105). Det stämmer men med ett allt mer volatilt elsystem och ansträngt elnät står förutsägbarheten mot flexibilitet i användningen. Flexibilitet uppnås genom att nyttja

prissignalerna i systemet. Avvägningen mellan förutsägbarhet mot flexibilitet bör utredas vidare.

Svenskt Näringsliv saknar även svar på frågan huruvida elvägar ska betraktas som samhällskritiska och kommer prioriteras vid framtida effektbrist.

Avslutningsvis, saknar Svenskt Näringsliv en konsekvensbedömning av hur elvägarna kommer inverka på elnätet som helhet. Sveriges framtida elförsörjningen står inför stora utmaningar, både gällande transmission och effekt.² En introduktion av elvägar är bara möjlig med en säkerställd stabil framtida elförsörjning.

Johan Britz

¹ Börjesson, Johansson och Kågesson (2020) Samhällsekonomiska kalkyler för elvägar

² Svenskt Näringsliv (2020) Kraftsamling Elförsörjning